

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/240

z dnia 10 lutego 2021 r.

ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 175 akapit trzeci i art. 197 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 120 i 121 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) państwa członkowskie zobowiązane są do prowadzenia swoich polityk gospodarczych mając na względzie przyczynianie się do osiągania celów Unii oraz w kontekście ogólnych kierunków, które określa Rada. Art. 148 TFUE wymaga, aby państwa członkowskie prowadziły swoje polityki zatrudnienia, w których uwzględniają wytyczne dotyczące zatrudnienia opracowane przez Radę. Tym samym koordynacja polityk gospodarczych państw członkowskich stanowi przedmiot wspólnego zainteresowania.
- (2) Art. 175 TFUE wymaga między innymi, aby państwa członkowskie koordynowały swoje polityki gospodarcze w taki sposób, aby osiągnąć także cele w zakresie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej określone w art. 174 TFUE.
- (3) Wybuch pandemii COVID-19 na początku 2020 r. zmienił perspektywy gospodarcze i społeczne na nadchodzące lata w Unii i na świecie. W Unii pojawiły się nowe priorytety związane z kryzysem, koncentrujące się w szczególności na odbudowie gospodarki i zapewnianiu odporności. Priorytety te wymagają pilnej i skoordynowanej reakcji ze strony Unii, aby poradzić sobie ze skutkami gospodarczymi, społecznymi i zdrowotnymi dla państw członkowskich, a także złagodzić skutki społeczne i gospodarcze. W szczególności kobiety dotkliwie odczuły skutki gospodarcze kryzysu wywołanego COVID-19. Kryzys wywołany COVID-19, a także poprzedni kryzys gospodarczy i finansowy pokazują, że budowa zdrowych i odpornych gospodarek oraz systemów finansowych opartych na silnych i zrównoważonych strukturach gospodarczych i społecznych pomaga państwom członkowskim skuteczniej reagować na wstrząsy i szybciej przezwyciężać ich skutki. Sytuacja ta ukazała również wyraźną potrzebę utrzymania w gotowości systemów opieki zdrowotnej, podstawowych usług użyteczności publicznej oraz skutecznych mechanizmów ochrony socjalnej. Zasadnicze znaczenie dla powrotu gospodarki i społeczeństwa na ścieżkę trwałej odbudowy oraz przezwyciężenia różnic gospodarczych, społecznych i terytorialnych w Unii będą zatem miały sprzyjające

⁽¹⁾ Dz.U. C 364 z 28.10.2020, s. 132.

⁽²⁾ Dz.U. C 440 z 18.12.2020, s. 160.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 19 stycznia 2021 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 2 lutego 2021 r.

wzrostowi, zrównoważone, inteligentne i społecznie odpowiedzialne reformy i inwestycje, rozsądne polityki fiskalne i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, mające na celu sprostanie nowym wyzwaniom, rozwiązywanie problemu strukturalnych słabości gospodarczych oraz wzmocnienie odporności gospodarczej. Należy tego dokonać z myślą o dobrobycie obywateli Unii oraz zgodnie z odpowiednimi zasadami praw podstawowych.

- (4) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/825⁽⁴⁾ utworzono Program wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020, dysponujący w chwili przyjęcia budżetem w wysokości 142 800 000 EUR. Program wspierania reform strukturalnych ustanowiono w celu wzmocnienia zdolności państw członkowskich w zakresie przygotowania i wdrażania reform administracyjnych i strukturalnych sprzyjających wzrostowi gospodarczemu, w tym poprzez pomoc w zakresie skutecznego i efektywnego wykorzystania funduszy unijnych. Wsparcie techniczne w ramach Programu wspierania reform strukturalnych udzielane jest przez Komisję na wniosek państwa członkowskiego i może obejmować szereg obszarów polityki. Niniejsze rozporządzenie opracowano jako kontynuację tego programu, który został pozytywnie przyjęty przez państwa członkowskie, przy jednoczesnym uwzględnieniu odpowiednich dostosowań.
- (5) Państwa członkowskie w coraz większym stopniu korzystają ze wsparcia technicznego w ramach Programu wspierania reform strukturalnych. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno ustanowić Instrument Wsparcia Technicznego (zwany dalej „Instrumentem”) w celu dalszego i zwiększonego wspierania państw członkowskich we wdrażaniu reform.
- (6) Na poziomie Unii europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej stanowi ramy określania wyzwań i krajowych priorytetów w zakresie reform oraz monitorowania realizacji tych priorytetów. Państwa członkowskie opracowują również swoje własne krajowe wieloletnie strategie inwestycyjne wspierające realizację tych priorytetów w kontekście europejskiego semestru. Strategie te są przedstawiane wraz z rocznymi krajowymi programami reform w celu określenia i skoordynowania priorytetów, które mają być wspierane z funduszy krajowych lub unijnych. Powinny one również służyć jako środek wykorzystywania funduszy unijnych w sposób spójny oraz maksymalizowania wartości dodanej wsparcia finansowego pochodzącego w szczególności z programów wspieranych przez Unię w ramach funduszy strukturalnych i spójności, a także z innych programów. W odniesieniu do wyzwań określonych w kontekście europejskiego semestru Instrument miałby wyrażną wartość dodaną w zakresie wspomaganie państw członkowskich we wzmacnianiu ich zdolności do skutecznego wdrażania zaleceń dla poszczególnych krajów.
- (7) Odzwierciedlając Europejski Zielony Ład jako unijną strategię rozwoju oraz przełożenie zobowiązań Unii na rzecz realizacji postanowień porozumienia paryskiego w sprawie zmian klimatu oraz celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, Instrument przyczyni się do wdrożenia Europejskiego Zielonego Ładu, uwzględnienia działań w dziedzinie klimatu oraz do osiągnięcia celu ogólnego zakładającego, że 30 % wydatków z budżetu Unii zostanie przeznaczone na wspieranie realizacji celów klimatycznych, a także ogólnego celu zakładającego przeznaczenie od 2024 r. 7,5 %, a w 2026 r. i 2027 r. – 10 %, rocznych wydatków w ramach wieloletnich ram finansowych na cele związane z różnorodnością biologiczną, przy jednoczesnym uwzględnieniu istnienia nakładających się na siebie aspektów celów klimatycznych i dotyczących różnorodności biologicznej. Należy również określić odpowiednie działania podczas opracowywania i wdrażania Instrumentu, a następnie poddać je ponownej ocenie w ramach odpowiednich procesów ocen i przeglądów. Instrument powinien również odnieść się do szerszej pojętych wyzwań środowiskowych i społecznych w Unii, w tym ochrony kapitału naturalnego, zachowania różnorodności biologicznej i wsparcia dla gospodarki o obiegu zamkniętym oraz transformacji energetycznej, zgodnie z Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030. Instrument powinien również wspierać transformację cyfrową oraz przyczynić się do tworzenia jednolitego rynku cyfrowego.
- (8) Celem ogólnym Instrumentu powinno być promowanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii poprzez wspieranie wysiłków państw członkowskich we wdrażaniu reform. Jest to niezbędne, aby zachęcać do inwestycji publicznych i prywatnych, wspierać zrównoważoną i sprawiedliwą odbudowę gospodarczą i społeczną oraz konwergencję, osiągnąć odporność, zmniejszyć ubóstwo i nierówności, promować równouprawnienie płci, zwiększać konkurencyjność, skutecznie odpowiadać na wyzwania określone w przyjętych zaleceniach dla poszczególnych krajów oraz wdrażać prawo Unii. Jest to również niezbędne, aby wspierać wysiłki państw członkowskich na rzecz wzmocnienia ich zdolności instytucjonalnych i administracyjnych oraz ram sądowych, w tym na poziomie

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/825 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) nr 1305/2013 (Dz.U. L 129 z 19.5.2017, s. 1).

regionalnym i lokalnym, oraz ich wysiłki na rzecz realizacji celów polityki na rzecz ułatwienia ekologicznej i cyfrowej transformacji sprzyjającej włączeniu społecznemu, zgodnie z porozumieniem paryskim w sprawie zmian klimatu, unijnymi celami w zakresie klimatu i energii do 2030 r. i celem neutralności klimatycznej do 2050 r., celami zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz Europejskim filarem praw socjalnych.

- (9) Cele szczegółowe Instrumentu powinny obejmować pomoc organom krajowym w zakresie ich działań związanych z planowaniem, opracowywaniem i wdrażaniem reform, a także przygotowywaniem, zmienianiem, wdrażaniem oraz przeglądem planów odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ⁽⁵⁾, w tym poprzez wymianę dobrych praktyk, odpowiednich procesów i metodyk, zaangażowanie zainteresowanych stron, w stosownych przypadkach, oraz bardziej efektywne i skuteczne zarządzanie zasobami ludzkimi.
- (10) Aby pomóc państwom członkowskim w przygotowywaniu, opracowywaniu i wdrażaniu reform we wszystkich kluczowych obszarach gospodarczych i społecznych, Komisja powinna nadal udzielać wsparcia technicznego – na wniosek państwa członkowskiego – w szerokim zakresie polityk, w tym związanych z zarządzaniem finansami i aktywami publicznymi, reformami instytucjonalnymi i administracyjnymi, reformą sądownictwa, otoczeniem biznesowym, sektorem finansowym i pogłębianiem wiedzy na temat finansów, rynkami produktów i usług, rynkami pracy, kształceniem i szkoleniem, równouprawnieniem płci, zrównoważonym rozwojem, zdrowiem publicznym, dobrobytem społecznym i opieką, a także wczesnym wykrywaniem i zdolnością skoordynowanego reagowania. Należy położyć szczególny nacisk na działania, które sprzyjają transformacji ekologicznej i cyfrowej. Instrument powinien również wspierać przygotowania do członkostwa w strefie euro.
- (11) W niniejszym rozporządzeniu określono pulę środków finansowych na Instrument, które stanowią główną kwotę odniesienia dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas corocznej procedury budżetowej w rozumieniu Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽⁶⁾. Parlament Europejski i Rada powinny zatwierdzać roczne środki w ramach corocznej procedury budżetowej, w granicach wieloletnich ram finansowych oraz z uwzględnieniem zapotrzebowania na Instrument.
- (12) W celu zaspokojenia dodatkowych potrzeb w ramach Instrumentu, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przesuwania do budżetu Instrumentu zasobów zaplanowanych według metody zarządzania dzielonego w ramach funduszy unijnych oraz przesuwania z powrotem zasobów niewykorzystanych, zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz. Przesunięte zasoby powinny być wykonywane zgodnie z zasadami Instrumentu i wykorzystywane wyłącznie na rzecz zainteresowanego państwa członkowskiego. Komisja powinna przekazać temu państwu członkowskiemu informacje zwrotne dotyczące wykorzystania przesuniętych zasobów.
- (13) W celu zaspokojenia dodatkowych potrzeb w ramach Instrumentu, państwo członkowskie powinno mieć możliwość zwrócenia się o dodatkowe wsparcie techniczne oraz powinno pokryć wydatki związane z takim dodatkowym wsparciem. Takie płatności powinny stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽⁷⁾ (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym”) oraz powinny być wykorzystywane wyłącznie na rzecz tego państwa członkowskiego.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (zob. s. 17 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁶⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (14) Wsparcie techniczne powinno być udostępniane na wniosek, aby wspierać wdrażanie reform podejmowanych z inicjatywy państw członkowskich, reform w kontekście procesów zarządzania gospodarczego, w szczególności reform skutecznie wdrażających zalecenia dla poszczególnych krajów lub działań związanych z wdrażaniem prawa Unii, a także reform związanych z wdrażaniem programu dostosowań gospodarczych. Instrument powinien również zapewniać wsparcie techniczne na potrzeby przygotowywania, zmieniania, wdrażania i przeglądu planów odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/241.
- (15) Zgodnie z przepisami i praktykami już istniejącymi w ramach Programu wspierania reform strukturalnych należy ustanowić prostą procedurę składania wniosków o wsparcie techniczne. Z tego powodu państwa członkowskie powinny składać wnioski do dnia 31 października, o ile nie przewidziano inaczej w dodatkowych specjalnych zaproszeniach do składania wniosków. Należy określić odpowiednie kryteria na potrzeby analizy wniosków składanych przez państwa członkowskie, z poszanowaniem nadrzędnych zasad równego traktowania, należytego zarządzania finansami i przejrzystości. Kryteria te powinny uwzględniać pilny charakter, powagę i skalę problemów, a także potrzeby w zakresie wsparcia określone w odniesieniu do obszarów polityki, w których przewidziane jest wsparcie techniczne. Komisja powinna zorganizować dodatkowe specjalne zaproszenia w odpowiedzi na konkretne pojawiające się potrzeby państw członkowskich, w tym – w trybie priorytetowym – na przygotowanie, zmianę, wdrożenie i przegląd planów odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/241.
- (16) Przed złożeniem wniosku o wsparcie techniczne państwa członkowskie powinny mieć możliwość konsultowania się, w stosownych przypadkach, z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami, takimi jak władze lokalne i regionalne, partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie, zgodnie z prawem i praktykami krajowymi.
- (17) Należy również określić zakres współpracy oraz treść planów wsparcia wyszczególniających środki wsparcia technicznego na rzecz państw członkowskich. W tym celu planowane środki wsparcia technicznego oraz szacunkowa wysokość związanego z nim całkowitego wkładu finansowego powinny uwzględniać działania i środki finansowane z funduszy lub programów unijnych.
- (18) W celu zapewnienia rozliczalności, przejrzystości oraz widoczności działania Unii – z zastrzeżeniem określonych warunków odnoszących się do informacji szczególnie chronionych – Komisja powinna przekazywać plany współpracy i wsparcia jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Komisja powinna móc podejmować działania informacyjne. Komisja powinna publikować na swojej stronie internetowej wykaz zatwierdzonych wniosków o wsparcie techniczne.
- (19) W celu zapewnienia większej przejrzystości w odniesieniu do wkładu technicznego w krajowy proces podejmowania decyzji Komisja powinna ustanowić jednolite publiczne repozytorium internetowe, za pośrednictwem którego powinna ona móc – z zastrzeżeniem mających zastosowanie przepisów oraz na podstawie konsultacji z zainteresowanymi państwami członkowskimi – udostępniać końcowe opracowania lub sprawozdania sporządzone w ramach działań kwalifikowalnych. W celu ochrony szczególnie chronionych i poufnych informacji związanych z ich interesem publicznym państwa członkowskie powinny mieć możliwość zwrócenia się w uzasadnionych przypadkach do Komisji, aby nie ujawniała takich dokumentów bez ich uprzedniej zgody.
- (20) Należy określić przepisy dotyczące wdrażania Instrumentu, w szczególności trybów zarządzania, form finansowania środków wsparcia technicznego oraz treści programów prac, które powinny być przyjmowane w drodze aktów wykonawczych. Mając na uwadze znaczenie, jakie ma wspieranie wysiłków organów krajowych w zakresie wdrażania reform, konieczne jest dopuszczenie stopy współfinansowania do wysokości 100 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku dotacji. Aby umożliwić szybkie uruchomienie wsparcia technicznego w nagłych przypadkach, należy przewidzieć możliwość przyjęcia środków szczególnie chronionych na ograniczony okres. W związku z tym, na cele takich środków szczególnie chronionych należy przeznaczyć ograniczoną kwotę budżetu w ramach programu prac dla Instrumentu, nieprzekraczającą 30 % rocznego przydziału.

- (21) Aby zapewnić skuteczną i spójną alokację środków z budżetu unijnego oraz poszanowanie zasady należytego zarządzania finansami, działania w ramach niniejszego rozporządzenia powinny być spójne i komplementarne z bieżącymi programami unijnymi. Należy jednak unikać podwójnego finansowania tego samego wydatku. W szczególności, w celu unikania powielania lub pokrywania się działań Komisja i organy krajowe powinny zapewnić, na wszystkich etapach procesu, efektywną koordynację w celu zachowania spójności, komplementarności i synergii między źródłami finansowania, w tym finansowania pomocy technicznej.
- (22) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽⁸⁾ Instrument powinien być oceniany na podstawie informacji zgromadzonych zgodnie ze szczególnymi wymogami dotyczącymi monitorowania, przy czym należy unikać obciążeń administracyjnych, w szczególności dla państw członkowskich, a także nadmiernej regulacji. Wymogi te powinny, w stosownych przypadkach, obejmować mierzalne wskaźniki stanowiące podstawę oceny praktycznych skutków Instrumentu.
- (23) Komisja powinna przedstawiać jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia. Ponadto należy przeprowadzić niezależną ocenę śródkresową pod kątem osiągnięcia celów Instrumentu, skuteczności wykorzystania zasobów Instrumentu oraz jego wartości dodanej. W tym kontekście Parlament Europejski powinien móc wezwać Komisję do udziału w wymianie poglądów z właściwą komisją Parlamentu Europejskiego w celu poddania dyskusji sprawozdania rocznego oraz wdrażania Instrumentu. Ponadto w niezależnej ocenie *ex post* należy uwzględnić długofalowe skutki Instrumentu.
- (24) Należy ustanowić programy prac w zakresie wdrażania wsparcia technicznego. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Przepisy te ustanowione są w rozporządzeniu finansowym. Określają one w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE obejmują również ogólny system warunkowości w celu ochrony budżetu Unii.
- (25) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽⁹⁾ oraz rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽¹⁰⁾, (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽¹¹⁾ i (UE) 2017/1939 ⁽¹²⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, UE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu
-
- ⁽⁸⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.
- ⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).
- ⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).
- ⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).
- ⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 ⁽¹³⁾. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF-owi, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (26) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki proponowanego działania możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (27) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć wpływu na kontynuację lub modyfikację środków wsparcia zatwierdzonych przez Komisję do dnia 31 grudnia 2020 r. na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/825 lub innego aktu prawnego Unii mającego zastosowanie do tej pomocy. Środki zatwierdzone na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/825 powinny zatem pozostać w mocy. W tym celu należy również ustanowić przepis przejściowy.
- (28) Aby umożliwić szybkie zastosowanie środków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, powinno ono wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Instrument Wsparcia Technicznego (zwany dalej „Instrumentem”).

Niniejsze rozporządzenie określa cel ogólny i cele szczegółowe Instrumentu, budżet Instrumentu na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r., formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „wsparcie techniczne” oznacza środki, które pomagają organom krajowym wdrażać reformy o charakterze instytucjonalnym, administracyjnym oraz strukturalnym, które są zrównoważone i zwiększają odporność gospodarczą, wzmacniają spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz wspierają administrację publiczną w przygotowaniu zrównoważonych i zwiększających odporność inwestycji;
- 2) „organ krajowy” oznacza organ publiczny lub organy publiczne na szczeblu rządowym, w tym na poziomie regionalnym i lokalnym, a także organizacje w państwie członkowskim w rozumieniu art. 2 pkt 42 rozporządzenia finansowego, współpracujące w duchu partnerstwa zgodnie z ramami prawnymi i instytucjonalnymi państw członkowskich;

⁽¹³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- 3) „fundusze unijne” oznaczają Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny Plus, Fundusz Spójności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury, Fundusz Azylu i Migracji, Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Instrument na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz;
- 4) „organizacja międzynarodowa” oznacza organizację w rozumieniu art. 156 rozporządzenia finansowego, a także organizacje uznane za taką organizację zgodnie z tym artykułem;
- 5) „europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej” lub „europejski semestr” oznacza proces określony w art. 2-a rozporządzenia Rady nr 1466/97/WE⁽¹⁴⁾;
- 6) „zalecenia dla poszczególnych krajów” oznaczają zalecenia Rady skierowane do każdego państwa członkowskiego zgodnie z art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4 TFUE w ramach europejskiego semestru.

Artykuł 3

Cel ogólny

Celem ogólnym Instrumentu jest promowanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii poprzez wspieranie wysiłków państw członkowskich służących wdrażaniu reform. Jest to niezbędne do pobudzania inwestycji, zwiększania konkurencyjności oraz osiągnięcia trwałej konwergencji gospodarczej i społecznej, odporności i odbudowy. Jest to również niezbędne do wspierania wysiłków państw członkowskich służących wzmocnieniu ich zdolności instytucjonalnych i administracyjnych, w tym na poziomie regionalnym i lokalnym, ułatwienia sprzyjającej włączeniu społecznemu transformacji ekologicznej i cyfrowej, skutecznego odpowiadania na wyzwania określone w zaleceniach dla poszczególnych krajów oraz wdrażania prawa Unii.

Artykuł 4

Cele szczegółowe

Aby osiągnąć cel ogólny określony w art. 3, w ramach Instrumentu przewiduje się cele szczegółowe polegające na pomocy organom krajowym w zakresie poprawy ich zdolności:

- a) planowania, opracowywania i wdrażania reform;
- b) przygotowywania, poprawiania, wdrażania i przeglądu planów odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/241.

Te cele szczegółowe realizuje się w ścisłej współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi, w tym poprzez wymianę dobrych praktyk, procedur i metodyk, zaangażowanie zainteresowanych stron, w stosownych przypadkach, oraz skuteczniejsze i efektywniejsze zarządzanie zasobami ludzkimi.

Artykuł 5

Zakres

Cele szczegółowe określone w art. 4 odnoszą się do obszarów polityki związanych ze spójnością, konkurencyjnością, edukacją, wydajnością, badaniami naukowymi i innowacjami, inteligentnym, zrównoważonym wzrostem gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu, miejscami pracy i inwestycjami, ze szczególnym uwzględnieniem działań, które sprzyjają transformacji cyfrowej i sprawiedliwej transformacji ekologicznej; koncentrują się one w szczególności na jednym lub większej liczbie poniższych punktów:

- a) zarządzanie finansami i aktywami publicznymi, proces budżetowy, w tym ekologiczne planowanie budżetu i sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci, ramy makroekonomiczne i budżetowe, zarządzanie zadłużeniem i płynnością, polityka wydatkowa i podatkowa, przestrzeganie przepisów prawa podatkowego, administracja skarbowa i unia celna, a także zwalczanie agresywnego planowania podatkowego, oszustw podatkowych, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania;

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Rady nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1).

- b) reforma instytucjonalna oraz skuteczne i ukierunkowane na usługi funkcjonowanie administracji publicznej i administracji elektronicznej, uproszczenie przepisów i procedur, audyt, zwiększenie zdolności wykorzystywania funduszy unijnych, propagowanie współpracy administracyjnej, rzetelność i sprawność, reforma wymiaru sprawiedliwości, budowanie zdolności organów ds. konkurencji i przeciwdziałania praktykom monopolistycznym, wzmocnienie nadzoru finansowego i skuteczniejsze zwalczanie nadużyć finansowych, korupcji i prania pieniędzy;
- c) otoczenie biznesowe, w tym w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, osób samozatrudnionych, przedsiębiorców oraz przedsiębiorstw gospodarki społecznej, reindustrializacja i przenoszenie produkcji do Unii, rozwój sektora prywatnego, rynek produktowy i rynek usług, inwestycje publiczne i prywatne, w tym w infrastrukturę fizyczną i wirtualną, promotorzy i wylęgarnie projektów, publiczny udział w przedsiębiorstwach, procesy prywatyzacyjne, handel i bezpośrednio inwestycje zagraniczne, konkurencja, skuteczne i przejrzyste zamówienia publiczne, zrównoważony rozwój sektorowy oraz wspieranie badań naukowych, innowacji i cyfryzacji;
- d) kształcenie, uczenie się przez całe życie i szkolenie, kształcenie i szkolenie zawodowe, polityka młodzieżowa, polityki dotyczące rynku pracy, w tym dialogu społecznego, w celu tworzenia miejsc pracy, zwiększenia udziału w rynku pracy grup niedostatecznie reprezentowanych, podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania, w szczególności w zakresie umiejętności cyfrowych, umiejętności korzystania z mediów, aktywne obywatelstwo, aktywne starzenie się, równouprawienie płci, ochrona ludności, polityka w zakresie migracji i ochrony granic, propagowanie włączenia społecznego oraz walka z ubóstwem, nierównościami dochodowymi i wszystkimi formami dyskryminacji;
- e) dostępna, przystępna i odporna publiczna opieka zdrowotna, systemy zabezpieczenia społecznego, opieki i opieki społecznej oraz opieki nad dziećmi;
- f) polityki dotyczące łagodzenia zmiany klimatu, transformacji cyfrowej i sprawiedliwej transformacji ekologicznej, rozwiązań w obszarze administracji elektronicznej, e-zamówień, konektywności, dostępu do danych i zarządzania danymi, rozwiązań w zakresie ochrony danych, e-uczenia się, stosowania rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji, środowiskowego filaru zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, działań w dziedzinie klimatu, transportu i mobilności, propagowania gospodarki o obiegu zamkniętym, efektywności energetycznej i zasobooszczędności, odnawialnych źródeł energii, osiągnięcia dywersyfikacji źródeł energii, zwalczania ubóstwa energetycznego i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, a także dotyczące sektora rolnictwa, ochrony gleb i bioróżnorodności, rybołówstwa i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, oddalonych i wyspiarskich;
- g) polityki i regulacje dotyczące sektora finansowego, w tym wiedzy finansowej, stabilności finansowej, dostępu do finansowania i kredytowania gospodarki realnej, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, osób samozatrudnionych i przedsiębiorców;
- h) opracowywanie, przekazywanie i monitorowanie jakości danych i statystyk;
- i) przygotowanie do członkostwa w strefie euro; oraz
- j) wczesne wykrywanie poważnych zagrożeń dla zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa publicznego oraz skoordynowane reagowanie na takie zagrożenia, a także zapewnienie ciągłości działania i świadczenia usług dla najważniejszych instytucji i sektorów publicznych i prywatnych.

Artykuł 6

Budżet

1. Pula środków finansowych na wdrażanie Instrumentu na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. wynosi 864 000 000 EUR w cenach bieżących.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na Instrument można również pokrywać wydatki związane z przygotowaniem, monitorowaniem, kontrolą, audytem i oceną, niezbędnymi do zarządzania Instrumentem i osiągnięcia jego celów, w szczególności wydatki na opracowania, spotkania z ekspertami, działalność informacyjną i komunikacyjną, w tym na komunikację instytucjonalną dotyczącą priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one związane z celami niniejszego rozporządzenia, wydatki związane z technologiami informacyjnymi nastawionymi na przetwarzanie i wymianę informacji, w tym instytucjonalnymi narzędziami informatycznymi, a także wszelkie inne wydatki na pomoc techniczną i administracyjną, jakie ponosi Komisja w związku z zarządzaniem Instrumentem. Wydatki mogą obejmować również koszty innych działań wspierających, takich jak kontrola jakości i monitorowanie w terenie projektów z zakresu wsparcia technicznego, a także koszty wzajemnego doradztwa i ekspertów związane z oceną i wdrażaniem reform strukturalnych.

3. Oprócz puli środków finansowych określonej w ust. 1 zasoby przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek oraz zgodnie z warunkami i procedurą określonymi w rozporządzeniu ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz, zostać przeniesione do Instrumentu w celu finansowania wyraźnie określonych wniosków o wsparcie techniczne i przesunięte z powrotem, jeżeli nie zostaną wykorzystane. Zasoby te wykorzystuje się wyłącznie na rzecz państwa członkowskiego, które złożyło wniosek o przeniesienie, w tym na poziomie regionalnym i lokalnym.

Artykuł 7

Płatności na dodatkowe wsparcie techniczne

1. Oprócz wsparcia technicznego objętego budżetem określonym w art. 6 państwa członkowskie mogą zwrócić się o dodatkowe wsparcie techniczne w ramach Instrumentu oraz pokrywają koszty związane z takim dodatkowym wsparciem.
2. Płatności dokonywane przez państwo członkowskie na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel przewidziane w akcie podstawowym zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego i wykorzystywane są wyłącznie na rzecz tego państwa członkowskiego.

ROZDZIAŁ II

WSPARCIE TECHNICZNE

Artykuł 8

Działania kwalifikujące się do otrzymania wsparcia technicznego

Aby realizować cele określone w art. 3 i 4, w ramach Instrumentu finansowane są w szczególności następujące rodzaje działań:

- a) zapewnienie wiedzy specjalistycznej związanej z doradztwem politycznym, przemianami politycznymi, formułowaniem strategii i planów reform oraz z reformami ustawodawczymi, instytucjonalnymi, strukturalnymi i administracyjnymi;
- b) zapewnienie w perspektywie krótko- i długoterminowej usług ekspertów, w tym wewnątrz organizacji, polegających na wykonaniu zadań w określonych dziedzinach lub na przeprowadzeniu działań operacyjnych, w razie konieczności obejmujących tłumaczenie ustne, tłumaczenie pisemne i wsparcie na potrzeby współpracy, pomoc administracyjną oraz udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia;
- c) budowanie zdolności na szczeblu instytucjonalnym, administracyjnym i sektorowym oraz powiązane działania wspierające na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, przyczyniające się również w stosownych przypadkach do wzmocnienia pozycji społeczeństwa obywatelskiego, w tym partnerów społecznych, w szczególności:
 - (i) seminaria, konferencje i warsztaty, w stosownych przypadkach z udziałem zainteresowanych stron;
 - (ii) wymiana najlepszych praktyk, w tym w stosownych przypadkach wizyty robocze w odnośnych państwach członkowskich lub państwach trzecich umożliwiające urzędnikom zdobywanie lub zwiększanie wiedzy specjalistycznej lub wiedzy na temat odnośnych kwestii;
 - (iii) działania szkoleniowe oraz opracowywanie modułów szkoleniowych online lub innych modułów szkoleniowych na potrzeby wspierania niezbędnych umiejętności zawodowych i wiedzy związanych z odpowiednimi reformami;
- d) zbieranie danych i statystyk, opracowywanie wspólnych metodyk, w tym uwzględnianie i śledzenie problematyki płci i klimatu, oraz, w stosownych przypadkach, wskaźników lub wartości referencyjnych;
- e) organizacja lokalnego wsparcia operacyjnego w obszarach takich, jak azyl, migracja i kontrola graniczna;

- f) budowanie potencjału informatycznego, w tym wiedza specjalistyczna związana z rozwojem, utrzymaniem, eksploatacją i kontrolą jakości infrastruktury IT oraz aplikacji niezbędnych do wdrożenia odpowiednich reform, cyberbezpieczeństwo, rozwiązania z zakresu otwartego oprogramowania i sprzętu, rozwiązania w zakresie ochrony danych, a także wiedza specjalistyczna związana z programami ukierunkowanymi na cyfryzację usług publicznych, w szczególności w dziedzinie takich usług jak opieka zdrowotna, edukacja lub sądownictwo;
- g) sporządzanie opracowań, w tym studiów wykonalności, badania, analizy i ankiety, oceny i oceny skutków, w tym oceny wpływu w aspekcie płci, a także sporządzanie i publikowanie przewodników, sprawozdań i materiałów edukacyjnych;
- h) tworzenie i realizacja projektów i strategii w zakresie komunikacji dotyczącej nauki, w tym e-uczenia się, współpracy, podnoszenia świadomości, rozpowszechniania informacji oraz wymiany dobrych praktyk, organizowanie kampanii informacyjnych i podnoszących świadomość, kampanii medialnych i wydarzeń, w tym komunikacji instytucjonalnej oraz, w stosownych przypadkach, komunikacji za pośrednictwem sieci lub platform społecznościowych;
- i) opracowywanie i publikowanie materiałów służących rozpowszechnianiu informacji o wsparciu technicznym zapewnianym w ramach Instrumentu oraz jego wyników, w tym poprzez tworzenie, eksploatację i utrzymywanie systemów i narzędzi wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne; oraz
- j) inne odpowiednie działania wspierające realizację celu ogólnego i celów szczegółowych określonych odpowiednio w art. 3 i 4.

Artykuł 9

Wniosek o wsparcie techniczne

1. Państwa członkowskie, które chcą otrzymać wsparcie techniczne w ramach Instrumentu, składają wniosek o wsparcie techniczne do Komisji, określając obszary polityki i priorytety wsparcia w ramach zakresu określonego w art. 5. Wnioski takie składa się do dnia 31 października, o ile nie przewidziano inaczej w dodatkowych specjalnych zaproszeniach do składania wniosków, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu. Komisja może zapewnić wytyczne dotyczące głównych elementów, które mają być ujęte we wniosku o wsparcie techniczne.
2. Aby zapewnić szerokie wsparcie dla reform wdrażanych przez państwa członkowskie oraz poczucie odpowiedzialności za nie, państwa członkowskie, które chcą otrzymać wsparcie techniczne w ramach Instrumentu, w stosownych przypadkach mogą przed złożeniem wniosku o wsparcie techniczne skonsultować się z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami, zgodnie z prawem krajowym i praktykami krajowymi.
3. Państwa członkowskie mogą złożyć wniosek o wsparcie techniczne w okolicznościach związanych z:
 - a) wdrażaniem przez państwa członkowskie reform podjętych z ich własnej inicjatywy oraz zgodnie z celem ogólnym i celami szczegółowymi określonymi odpowiednio w art. 3 i 4;
 - b) wdrażaniem reform na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i zwiększania odporności w kontekście procesów zarządzania gospodarczego, w szczególności zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych w ramach europejskiego semestru lub działań związanych z wdrażaniem prawa Unii;
 - c) wdrażaniem programów dostosowań gospodarczych dla państw członkowskich, które otrzymują pomoc finansową Unii na podstawie obowiązujących instrumentów, w szczególności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 ⁽¹⁵⁾ w przypadku państw członkowskich, których walutą jest euro, oraz rozporządzeniem Rady (WE) nr 332/2002 ⁽¹⁶⁾ w przypadku państw członkowskich, których walutą nie jest euro;
 - d) przygotowaniem, zmianą i przeglądem planów odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/241 oraz wdrażaniem tych planów przez państwa członkowskie.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 332/2002 z dnia 18 lutego 2002 r. ustanawiające instrument średnioterminowej pomocy finansowej dla bilansów płatniczych państw członkowskich (Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 1).

4. Komisja organizuje dodatkowe specjalne zaproszenia do składania wniosków w odpowiedzi na konkretne pojawiające się potrzeby państw członkowskich, takie jak zaproszenia do składania wniosków związanych z okolicznościami, o których mowa w ust. 3 lit. d).

5. Uwzględniając zasady przejrzystości, równego traktowania i należytego zarządzania finansami oraz w następstwie dialogu z państwami członkowskimi, w tym w kontekście europejskiego semestru, Komisja analizuje wnioski o wsparcie, o których mowa w ust. 1, pod względem stopnia pilności określonych wyzwań, ich zakresu i wagi, wsparcia potrzebnego w odniesieniu do danych obszarów polityki, analizy wskaźników społeczno-gospodarczych oraz ogólnej zdolności administracyjnej i instytucjonalnej zainteresowanych państw członkowskich.

Na podstawie tej analizy oraz uwzględniając istniejące działania i środki finansowane z funduszy unijnych lub innych programów unijnych, Komisja i zainteresowane państwa członkowskie uzgadniają obszary priorytetowe wymagające wsparcia, cele, orientacyjny harmonogram, zakres środków wsparcia, które mają zostać zapewnione, oraz szacunkową wysokość całkowitego wkładu finansowego na potrzeby takiego wsparcia technicznego, które ujmuje się w planie współpracy i wsparcia (zwanym dalej „planem współpracy i wsparcia”).

6. Plan współpracy i wsparcia określa – niezależnie od innego wsparcia technicznego – środki związane z planami odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/241.

Artykuł 10

Informowanie Parlamentu Europejskiego i Rady oraz działania komunikacyjne w związku z planami współpracy i wsparcia

1. Pod warunkiem zgody zainteresowanego państwa członkowskiego, Komisja bez zbędnej zwłoki przekazuje jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie plan współpracy i wsparcia. Zainteresowane państwo członkowskie może odmówić takiej zgody w przypadku informacji szczególnie chronionych lub poufnych, których ujawnienie mogłoby zagrozić interesom publicznym danego państwa członkowskiego.

2. Niezależnie od ust. 1 Komisja przekazuje plan współpracy i wsparcia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie:

- a) gdy tylko zainteresowane państwo członkowskie usunie wszystkie informacje szczególnie chronione lub poufne, których ujawnienie mogłoby zagrozić jego interesom publicznym;
- b) po upływie rozsądnego terminu, gdy ujawnienie odnośnych informacji nie zaszkodzi wdrażaniu środków wsparcia, a w każdym przypadku nie później niż dwa miesiące po wdrożeniu takich środków w ramach planu współpracy i wsparcia.

3. Komisja może prowadzić działania komunikacyjne, aby zapewnić widoczność finansowania unijnego na cele środków wsparcia przewidzianych w planach współpracy i wsparcia, w tym poprzez wspólne działania komunikacyjne z organami krajowymi oraz przedstawicielstwami Parlamentu Europejskiego i Komisji w zainteresowanym państwie członkowskim. Komisja publikuje na swojej stronie internetowej wykaz zatwierdzonych wniosków o wsparcie techniczne oraz regularnie aktualizuje ten wykaz. Komisja regularnie informuje przedstawicielstwa Parlamentu Europejskiego i Komisji o projektach realizowanych w zainteresowanych państwach członkowskich.

Artykuł 11

Finansowanie uzupełniające

Działania finansowane w ramach Instrumentu mogą otrzymać wsparcie z innych unijnych programów, instrumentów lub funduszy w ramach budżetu Unii, pod warunkiem że takie wsparcie nie obejmuje tych samych kosztów.

Artykuł 12

Wdrażanie Instrumentu

1. Komisja wdraża Instrument zgodnie z rozporządzeniem finansowym.
2. Środki w ramach Instrumentu mogą być wykonywane bezpośrednio przez Komisję albo pośrednio przez osoby lub jednostki zgodnie z art. 62 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Wsparcie Unii na działania zgodnie z art. 8 niniejszego rozporządzenia przyjmuje w szczególności formę:
 - a) dotacji;
 - b) umów w sprawie zamówienia publicznego;
 - c) zwrotu kosztów poniesionych przez ekspertów zewnętrznych, w tym ekspertów instytucji krajowych, regionalnych lub lokalnych państw członkowskich udzielających wsparcia lub otrzymujących wsparcie;
 - d) wkładów do funduszy powierniczych ustanowionych przez organizacje międzynarodowe; oraz
 - e) działań prowadzonych w ramach zarządzania pośredniego.
3. Dotacje mogą być przyznawane organom krajowym, Grupie Europejskiego Banku Inwestycyjnego, organizacjom międzynarodowym, podmiotom publicznym lub prywatnym i jednostkom utworzonym zgodnie z prawem w:
 - a) państwach członkowskich;
 - b) państwach Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, będących stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), zgodnie z warunkami ustanowionymi w tym porozumieniu.

Stopa współfinansowania dotacji wynosi maksymalnie 100 % kosztów kwalifikowalnych.

4. Wsparcie techniczne może być zapewnione we współpracy z podmiotami innych państw członkowskich oraz organizacji międzynarodowych.
5. Wsparcie techniczne może być również zapewnione przez indywidualnych ekspertów, którzy mogą zostać zaproszeni do uczestnictwa w wybranych działaniach organizowanych w każdym przypadku, gdy jest to konieczne do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 4.
6. Aby wdrożyć wsparcie techniczne, Komisja przyjmuje programy prac w drodze aktów wykonawczych oraz informuje o tym Parlament Europejski i Radę.

W programach prac określa się:

- a) przydział środków na Instrument;
 - b) środki, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zgodnie z celem ogólnym i celami szczegółowymi, o których mowa odpowiednio w art. 3 i 4 niniejszego rozporządzenia, i w ramach zakresu, o którym mowa w art. 5, oraz kwalifikujące się działania określone w art. 8 niniejszego rozporządzenia;
 - c) kryteria wyboru i przyznania dotacji, a także wszystkie elementy wymagane na podstawie rozporządzenia finansowego.
7. Aby zapewnić terminową dostępność zasobów, ograniczona część programu prac, nieprzekraczająca 30 % rocznego przydziału, zarezerwowana jest na środki szczególne w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych i należyście uzasadnionych przesłanek wskazujących na nagły charakter sprawy, wymagający natychmiastowej reakcji, takich jak poważne zakłócenie w gospodarce lub istotne okoliczności poważnie wpływające na warunki gospodarcze, społeczne lub zdrowotne w państwie członkowskim i pozostające poza jego kontrolą.

Komisja – na wniosek państwa członkowskiego, które chce otrzymać wsparcie techniczne – może przyjąć środki szczególne, zgodnie z celami i działaniami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, na potrzeby udzielenia wsparcia technicznego organom krajowym w zaspokojeniu pilnych potrzeb. Takie środki szczególne mają charakter tymczasowy i są związane z okolicznościami określonymi w art. 9 ust. 3. Takie środki szczególne wygasają w terminie sześciu miesięcy od ich przyjęcia i mogą zostać zastąpione środkami wsparcia technicznego zgodnie z warunkami określonymi w art. 9.

ROZDZIAŁ III**KOMPLEMENTARNOŚĆ, MONITOROWANIE I OCENA***Artykuł 13***Koordinacja i komplementarność**

1. Komisja i zainteresowane państwa członkowskie – w zakresie odpowiadającym ich odpowiednim kompetencjom – sprzyjają powstawaniu synergii oraz zapewniają skuteczną koordynację między Instrumentem a innymi programami i instrumentami unijnymi, w szczególności ze środkami finansowanymi z funduszy unijnych. W tym celu:
 - a) zapewniają komplementarność, synergię, spójność oraz zgodność między różnymi instrumentami na poziomie unijnym, krajowym oraz, w stosownych przypadkach, regionalnym i lokalnym, w szczególności w związku ze środkami finansowanymi z funduszy unijnych, zarówno na etapie planowania, jak i podczas wdrażania;
 - b) optymalizują mechanizmy koordynacji, aby uniknąć powielania wysiłków lub pokrywania się działań;
 - c) zapewniają ścisłą współpracę między podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie na poziomie unijnym, krajowym oraz, w stosownych przypadkach, regionalnym i lokalnym na potrzeby zapewnienia spójnych i usprawnionych działań wspierających w ramach Instrumentu.
2. Komisja dokłada starań, aby zapewnić komplementarność i synergię ze wsparciem udzielanym przez inne odnośne organizacje międzynarodowe.

*Artykuł 14***Monitorowanie wdrażania**

1. Komisja monitoruje wdrażanie Instrumentu oraz mierzy osiągnięcie celu ogólnego i celów szczegółowych określonych odpowiednio w art. 3 i 4, w tym wykorzystując plany współpracy i wsparcia. Wskaźniki, które należy stosować do celów sprawozdawczości z postępów prac oraz do celów monitorowania i oceny niniejszego rozporządzenia pod kątem osiągnięcia celu ogólnego i celów szczegółowych, określono w załączniku. Monitorowanie wdrażania musi być ukierunkowane i proporcjonalne do działań prowadzonych w ramach Instrumentu.
2. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia, aby dane na potrzeby monitorowania wdrożenia Instrumentu i jego rezultatów były zbierane w sposób efektywny, skuteczny i terminowy oraz – tam, gdzie jest to istotne i wykonalne – w formie segregowanej według kryterium płci. W tym celu na odbiorców finansowania unijnego nakłada się proporcjonalne wymogi w zakresie sprawozdawczości.

*Artykuł 15***Sprawozdanie roczne**

1. Komisja przedstawia jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia (zwane dalej „sprawozdaniem rocznym”).
2. Sprawozdanie roczne zawiera informacje o:
 - a) wnioskach o wsparcie złożonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 9 ust. 1;
 - b) analizie stosowania kryteriów, o których mowa w art. 9 ust. 3, zastosowanych do rozpatrywania wniosków o wsparcie złożonych przez państwa członkowskie;
 - c) planach współpracy i wsparcia, o których mowa w art. 9 ust. 5;
 - d) środkach szczególnych przyjętych zgodnie z art. 12 ust. 7.
 - e) wdrożeniu środków wsparcia, w stosownych przypadkach również na poziomie krajowym i regionalnym; oraz
 - f) działaniach komunikacyjnych prowadzonych przez Komisję.

3. Parlament Europejski może wezwać Komisję do udziału w wymianie poglądów z właściwą komisją Parlamentu Europejskiego w celu poddania dyskusji sprawozdania rocznego oraz wdrożenia Instrumentu.

Artykuł 16

Ocena śródkresowa i ocena *ex post*

1. Do dnia 20 lutego 2025 r. Komisja przedstawia jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, a także Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów, niezależne sprawozdanie z oceny śródkresowej dotyczącej wykonania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie to będzie zawierać w szczególności ocenę stopnia osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych, o których mowa odpowiednio w art. 3 i 4, adekwatności i efektywności wykorzystania zasobów oraz europejskiej wartości dodanej. Sprawozdanie to będzie również zawierać ocenę, czy wszystkie cele i działania są nadal przydatne. W stosownych przypadkach wyniki sprawozdania z oceny śródkresowej mogą być wykorzystane na potrzeby wszelkich odpowiednich wniosków ustawodawczych.

2. Do dnia 31 grudnia 2030 r. Komisja przedstawia jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, a także Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów, niezależne sprawozdanie z oceny *ex post*. Sprawozdanie to będzie stanowić całościową ocenę wykonania niniejszego rozporządzenia i będzie zawierać informacje na temat długoterminowego wpływu niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 17

Przejrzystość

Komisja ustanowi wspólne publiczne repozytorium internetowe, za pośrednictwem którego może, z zastrzeżeniem mających zastosowanie przepisów oraz na podstawie konsultacji z zainteresowanymi państwami członkowskimi, udostępniać końcowe opracowania lub sprawozdania sporządzone w ramach działań kwalifikowalnych określonych w art. 8. W uzasadnionych przypadkach zainteresowane państwa członkowskie mogą zwrócić się do Komisji o nieujawnianie takich dokumentów bez ich uprzedniej zgody.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 18

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie tych funduszy oraz zapewniają widoczność finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez zapewnianie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.

2. Komisja realizuje działania informacyjne i komunikacyjne związane z Instrumentem, realizowanymi w jego ramach działaniami i uzyskanymi rezultatami, w tym – w stosownych przypadkach i za zgodą organów krajowych – poprzez wspólne działania komunikacyjne z organami krajowymi oraz przedstawicielstwami Parlamentu Europejskiego i Komisji w zainteresowanym państwie członkowskim.

Artykuł 19

Przepisy przejściowe

1. Działania i środki wsparcia technicznego rozpoczęte w dniu 31 grudnia 2020 r. lub przed tym dniem na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/825 podlegają w dalszym ciągu przepisom tego rozporządzenia do czasu ich zakończenia.

2. Z puli środków finansowych określonej w art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia pokrywane mogą być również wydatki na pomoc techniczną i administracyjną, w tym monitorowanie, działania komunikacyjne i oceny wymagane na mocy rozporządzenia (UE) 2017/825, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2020 r.

3. W razie konieczności w budżecie obejmującym okres po roku 2020 mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 6 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, dotyczących zarządzania działaniami i środkami, które zostały rozpoczęte na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/825 i nie zostaną zakończone przed dniem 31 grudnia 2020 r.

Artykuł 20

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 lutego 2021 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący

D.M. SASSOLI

W imieniu Rady

Przewodniczący

A.P. ZACARIAS

ZAŁĄCZNIK

WSKAŹNIKI

Miernikami osiągnięcia celu ogólnego i celów szczegółowych, o których mowa odpowiednio w art. 3 i 4, są wymienione poniżej wskaźniki, w rozbiciu na państwa członkowskie i na obszar interwencji.

Wskaźniki wykorzystuje się w zależności od dostępnych danych i informacji, w tym danych ilościowych lub jakościowych.

Wskaźniki produktu:

- a) liczba uzgodnionych planów współpracy i wsparcia;
- b) liczba zrealizowanych działań w zakresie wsparcia technicznego;
- c) produkty działań w zakresie wsparcia technicznego, takie jak plany działania, wytyczne, podręczniki i zalecenia.

Wskaźniki rezultatu:

- d) rezultaty przeprowadzonych działań w zakresie wsparcia technicznego, takie jak przyjęcie strategii, przyjęcie nowego aktu prawnego lub nowelizacja już istniejącego aktu prawnego oraz przyjęcie nowych procedur i działań mających na celu wzmocnienie wdrażania reform.

Wskaźniki oddziaływania:

- e) cele określone w planach współpracy i wsparcia, które zostały osiągnięte między innymi dzięki otrzymanemu wsparciu technicznemu.

Komisja przeprowadza również ocenę *ex post*, o której mowa w art. 16, w celu ustalenia związku między udzielanym wsparciem technicznym a wdrażaniem odpowiednich środków w zainteresowanym państwie członkowskim w celu zwiększenia odporności, zrównoważonego wzrostu, zatrudnienia i spójności.
